

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izve nati nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati
petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravitelj "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Kraljeva
ulica št. 5, pritrilna. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoštev frankovane.
Rekopisov se ne vrata.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 210—	Din 210—	Din 360—
6	...	120—	120—	180—
3	...	60—	60—	90—
1	...	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačila.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazni,
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Institucija gospodarskega sveta.

V nedeljo se je vršil v Zagrebu zbor gospodarskih krogov iz cele države. Z enodušnostjo, ki je na političnem polju redka prikazen, so se formulirale dalekosežne in številne resolucije gospodarsko-političnega značaja. Po pravici so neki govorniki povdarjali, da predstavlja impozanten zbor pravi gospodarski parlament. Resolucije so se dotaknile skoro vseh vprašanj, ki danes tarejo naše gospodarske kroge od Ljubljane in Zagreba do Sarajeva, Beograda in Skoplja. Razine sekcije, ki so zborovale dva dni poprej in pa skupna seja trgovskih zbornic iz cele države, ki se je vršila v soboto, je pripravila tozadevne resolucije na čisto parlamentaren način. V nedeljo se je vršila samo še plenarna razprava in končno sklepanje.

Impozantnost zbora pa ne tiči v tej formalni strani. Ni glavno, da so se zaključile tako številne in pomembne resolucije gospodarskega značaja, o katerih je sporno, ali jih bodo v Beogradu spričo sedanjega parlamentarnega ustrojstva sploh upoštevali. Platonične pohvale od strani posrednih ministrov in beogradskih listov še ne bodo pomogle izvršitve, in tudi ne delne izvršitve teh gospodarskih ciljev. Tudi ni danes prilika, da povdarimo patriotično stran tega zbora in pa tisto enodušnost, ki je v resoluciji naglasila, da je »bлагосостояние in napredok gospodarstva sestavina konsolidacije in srečne bodočnosti cele naše države.« Mi vemo, da pomeni taka resolucija najhujšo obsodbo defetističnega pokreta naših federalističnih voditeljev. Pokret nacionalnih sil v gospodarstvu in pokret nacionalnih sil v politiki je vprašanje zase, ki se mora enkrat temeljito osvetliti.

Glavno težišče zagrebskega gospodarskega zbora leži po našem mnenju v besedah predsednika dr. Vrbaniča, s katerimi je naglasil nemarnost naše vlade namram gospodarskim vprašanjem in da je takega stanja kriva prvič demagogija in drugič gospodarstvo samo, ki si doslej ni znalo sistematično urediti svojega dela in zahtevati, da se njen svet zasliši. Zbor je spoznal, da je dosedanja praksa gospodarskega zakonodajnega dela v Jugoslaviji nezadostna in celo škodljiva. Uvidel je, da vlada ne računa na privredno tako, kakor zahteva nena važnost ter splošen napredek države. Zbor je na prvo mesto svojih resolucij postavil zahtevo:

»Da se v najkrajšem času ustvari institucija gospodarskega sveta v smislu čl. 44. ustave kot ustanova izredno važnega značaja za splošne gospodarske interese cele države. In sicer na ta

način, da se s posebnim zakonom za jamči redno in periodično zasedanje in sklepanje tega sveta o vseh gospodarskih vprašanjih, ki so predmet zakonodajnega in upravnega dela vlade. Zakonski osnutek gospodarskega sveta naj se poveri posebnim strokovnim komisijam, v kateri naj sodelujejo tudi zastopniki, ki jih sporazumno predlože trgovske, obrtne in industrijske zbornice.«

Ta zahteva je temeljno važna za ves naš bodoči gospodarski in tudi kulturni razvoj. Veliko gospodarsko dogodevanje, ki se vrši okoli nas in je glavni oslon državne in narodnega edinstva radi zastarelega in okornega parlamentarnega značaja ne pride do veljave. Naši politiki uporabljajo nad tri četrtine svojega dela za medsebojne politične in strankarske uspehe. In še zadnje četrtino svojega dela uporabljajo v narodni skupščini za vprašanja, ki pod nobenim pogojem nimajo za državo in za njen realen razvoj take važnosti in takega pomena, kakor ga ima široka programatična zaščita gospodarskih interesov. Današnji parlamentarizem, današnja naša politika ne razpolaga s pravnimi močmi in s pravnimi sredstvi, da zaščiti in da pomaga našemu gospodarskemu življenju do višjega razmaha, do popolnejšega napredka. V tem oziru je naša zakonodajna praksa popolnoma nesposobna. Gospodarski krogi so uvideli to stanje. Iz taknili so važen člen državne ustave in zahtevajo ustanovitev gospodarskega sveta, to se pravi zbora, skupščine ali parlamenta, kjer se naj razpravljajo ta strokovna in samo iz praktičnega, poslovnega in pozitivnega življenja vznikajoča vprašanja čisto hladnokrvno, brez vsake majorizacije in enostranosti. Po pravici zahteva zagrebski zbor na drugem mestu, naj vlada predloži narodni skupščini svoje zakonske predloge gospodarske prirode šele po zaslišanju gospodarskih zbornic in naj vlada svojim zakonskim načrtom doda še mnenje teh organizacij in ustanov.

Jugoslovenski parlamentarizem ne pozna senatne institucije. O vseh zakonodajnih vprašanjih odloča narodna skupščina kot najvišja instanca. Gospodarski krogi so spoznali, da ta institucija danes ne obvlada vsega nacionalnega življenja in da grede važni gospodarski in gmotni dogodki mimo nje. Gospodarski svet bi bil srečna ustanova, ki naš parlamentarizem lahko izpopolni in dovrši tako, da bi se z njim ponašali pred evropskimi narodi z daljšo ustavno in parlamentarno zgodovino.

Zagrebski zbor je vrzel v naše politično življenje idejo. Sedaj je na naših strankah, da jo sprejemo in da z vsemi silami delujemo na njeno ustvarjenje. Ustavna podlaga je dana. Zakonski osnutek naj precizirajo formalne odnose med takim gospodarskim svetom, narodno skupščino in vlado in naj določijo obliko njegove sestave in delovanja.

Ustanovitev gospodarskega sveta je v eminentnem interesu naše države in nacionalne stvari. Svoje konsolidacije ne pričakujemo od politike in strankarjev. Vsi vemo, da je človeško delo površno in da gre ponajveč mimo razvoja in realnih sil nacionalnega življenja. Jugoslavijo so ustvarile revolucionarne sile, izgradile pa jo bodo gospodarske sile in gospodarski dogodki, ki so jim državne granice in prirodna bogastva začrtale skupno življenje in medsebojno zveznost. — Našo državo gradi naša priroda, naš geografski položaj, naše gospodarstvo proti

vsem strankarskim in demagoškim nesporazumom. V tem oziru velja podčrtati še drugo resolucijo, ki postane v našem bodočem gospodarskem parlamentu brez dvoma magna charta naše gospodarske politike:

»Da kr. vlada posveti svojo najboljšo resno pažnjo napredku našega pomorstva in posebej se ureditvi naše plovidbe, izgradnji in razširjenju naših luk, ustvarjanju boljših prometnih zvez z zaledjem ter uvedbi tarifnih, carinskih in železniških olajšav za pomorski promet. Vlada naj z vsemi silami dela na to, da postane Jadransko morje čimprej naše, kakor odgovarja srečnemu geografskemu položaju naše zemlje. V svrhu sistematične izpeljave take gospodarske politike se mora ustanoviti v bodočem gospodarskem svetu posebna pomorska sekcija, sestavljena iz naših najboljših pomorskih strokovnjakov in iz sredine tozadevnih savezov in organizacij.«

Narodna skupščina.

Francosko posojilo definitivno sprejeto. — Začetek proračunske debate. — Čipkarstvo v Sloveniji.

— Beograd, 29. januarja. (Izv.) Na včerajšnji popoldanski seji je skupščina sprejela zakon o francoskem posojilu 300 milijonov frankov z večino glasov tudi v podrobni debati. Opozicija je proti zakonu navajala tehtne argumente. Zanimivo je bilo dejstvo, da se je vlada sama po finančnem ministru izjavila pripravljenost privoliti v sestavo parlamentarne kontrolne komisije, ki naj bi nadzirala strogo uporabo posojila za svrhe, določene v zakonu.

Seja narodne skupščine se je pričela ob 16.30. Pred prihodom na dnevni red je zastopnik ministarstva trgovine in industrije dr. Kojić odgovorjal na interpelacijo posl. Frana Škulja (Jug. klub) o podnori domače obrti, zlasti čipkarstva v Sloveniji. Minister dr. Kojić je kratko izjavil:

Ministrstvo trgovine in industrije smatra čipkarstvo v Sloveniji za vrlo važno panogo naše domače obrti in je treba priznati, da gre čipkarstvu čim večja pažnja in podpora. Ministrstvo trgovine in industrije, vpoštevajoč važnost te domače obrti, je v državni proračun stavilo tudi nove kredite v znesku 50.000 dinarjev.

Minister je končno zatrjeval, da bo kraljevska vlada vedno znala ceniti pomen čipkarstva v Sloveniji in je bo še nadalje podpirala.

Zbornica je nato prešla k podrobni razpravi o 300 milijonskem francoskem posojilu.

Posl. Ivan Sušnik (Jug. klub), ki je pri generalni debati v soboto izgubil besedo, je včeraj vporabil priliko, da je zelo obširno govoril o sklenjenem in podpisanem sporazumu z Italijo. Med drugim je izjavil, da je njegova stranka kot krščanska stranka protivna vsaki oboroževalni in imperijalistični politiki. Naš ideal je in mora biti tudi ideal državne politike — Društvo narodov. Mi smo za sporazum z vsemi narodi, smo tudi za sporazum z Italijo. Ne sme se pa takih sporazumov sklepati za vsako ceno, temveč le na podlagi obstojnih pravic. Danes z Italijo podpisani sporazum ni mir, temveč je diktat zmagovalca premagancev. Govornik tudi navaja gospodarske momente, ki bodo vplivali na nadaljni razvoj radi izube Reke. Reka je bila doslej mrtva, odslej bo oživela. Naša država po tem sporazumu ni ničesar dobila. S sporazumom smo na narodnem polju mnogo izgubili, od Italije pa prejeli kopico lepih, praznih besedi. Italiji ne smemo dosti verjeti.

Posl. dr. Mija Šumenković (demokrat) je kritiziral strankarsko postopanje radikalne vlade, ki je začela izvajati diktatorsko moč tudi napram najvišjim faktorjem v državi. Radikalna vlada nima v narodu večine. Ostro je kritiziral vladino postopanje, kako je sklenila 300 milijonsko posojilo. Govornik je konstatiral, da poleg javne pogodbe o posojilu obstojajo še tajni

podatki, ki natančno določajo, kako in v katere namene in kje se ima to posojilo uporabiti. O teh tajnih dodatkih narodna skupščina ni obveščena.

Finančni minister dr. Stojadinović je najprej ugovarjal predgovorniku, ugotavljajoč, da je bila narodna skupščina o vseh podrobnostih posojila praviloma obveščena in je nato v imenu vlade po končanem govoru posl. dr. Šećerova stavil predlog za postavitev kontrolnega odbora 9 članov (5 radikalcev in 4 opozicijske) pod pogojem, če opozicija glasuje za zakon.

Posl. Nedeljko Divač (soc.) se je izjavil proti posojilu iz načelnoprogramatičnega stališča, ker je njegova stranka proti vsakemu oboroževanju.

Podrobna debata je bila za tem zaključena. Zakon je bil v podrobno stih s 112 proti 71 glasovom sprejet.

DRŽAVNI PRORAČUN.

Za danes ob 9. dopoldne je sklicana plenarna seja narodne skupščine z dnevnim redom: razprava o poročilu finančnega odbora k predlogu o proračunu dohodkov in izdatkov za leto 1923/24, odnosno 1924/25.

Poročevalec večine finančnega odbora posl. Božo Maksimović (rad.) čita na današnji seji po končanih formalnostih zelo obširno sestavljeno poročilo o državnem proračunu. Uvodoma konstatira razloge, zakaj se je moral iz tehničnih, političnih in parlamentarnih razlogov za leto 1923/24, sestavljeni državni proračun z nekaterimi povečanimi krediti raztegniti na leto 1924/25. Proračun za leto 1923/24 je bil sestavljen 16. novembra 1922, a ga ni mogla narodna skupščina rešiti pravčasno, ker je bila razpuščena in razpisane nove volitve. Radi tehničnih in parlamentarnih okoliščin je finančni odbor ta proračun koncem l. 1923. sprejel v podrobnostih in po tem je narodna skupščina dovolila dvajsetine do 1. aprila t. l. Ker je finančni minister v odboru navedel tehtne razloge za raztegnitev tega proračuna na prihodnje proračunsko leto, je odbor to stališče odobril in po sprejemu nekaterih povišanih kreditov se je lanski proračun apliciral za leto 1924/25.

Poročilo dalje zelo obširno razpravlja o proračunskem ravnotežju. — Konstatira, da se je v proračunu doslej popolnoma stvarno in realno ravnotežje med dohodki in izdatki. — Predloženi proračun pomenja velik korak naprej v državni finančni politiki. Izdatki, čeprav zelo povečani, izkazujejo najnujnejše potrebe države. Postavke izdatkov kažejo značaj šteđenja v državnih financah in nikjer ne potrebne razsipavanja. Projektirani

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

Sicer pa se mu je zdelo in ta misel ga je pogrela, da ga je gospa Sonja opazila. Toda to misel si je takoj izbil iz glave. Sai ni bilo mogoče! Na njej ni bilo opaziti ničesar posebnega. Kar se tiče bandita, je bil ves čas obrnjen s hrbotom proti niemu. Policijski poročnik se je zavedal, da bi bil, najbolje, ako bi nadaljeval svojo pot. Istočasno pa je bil tako zelo v skrbeh, da je gospa Sonja v nevarnosti, da je premagal svoj naravni nagon k molččnosti. Potipal je svoje žepi, ako ima pri sebi revolver, toda ne, tudi to pot ni imel pri sebi nobenega orožja. Kako nerodno je to, da ni bil nikdar pripravljen na najsikrajnejše možnosti. Sicer pa kdo bi si naj mislil, da bi se ta zločinec zopet pojavil v tem kraju?

Policijski poročnik se je skrčil v goščavi. Izza dreves je imel najlepši razgled po vsej okolici in je lahko sledil vsaki njih kretnji. Razgovor je trajal skoraj četrt ure. Zdelo se je, kakor da bi gospa Sonja govorila ves ta čas. Iz njenih živahnih in prepičevalnih kretnji je lahko razvidel, da ga je skušala o nečem prepričati, za kar pa on ni kazal razumevanja. Parkrat je besno udaril z ного ob tla. Ona je postala vedno živahnješa, on pa je malaj z glavo. Policijski poročnik se je nekoliko sklonil in zrl na nje, kakor začaran. Ali je mogoče?

Da, bilo je mogoče. Ona ga je za nekaj prosila, rotla ga je, ali on je odklanjal. Končno se je zdelo, da je razgovor na koncu in dasi ga je skušala zadržati, vendar jo je surovo zapustil. Ostala je sama in zrla za njim, dokler ni zginil za ovinkom. Še trenotek je stala na mestu nepremično, kakor da bi se hotela prepričati, da se več ne vrne. In ko je videla, da je izginil, se je okrenila ter počasi odšla v nasprotni smeri — proti kraju, kjer je bil skrit policijski poročnik.

Sklonil se je med goste vejave, da bi ga ne opazila. In čudno, ustavila se je pred njegovim skrivališčem. Prestrašil se je. Ali ga je opazila? Naenkrat je zaslišal, da ga kliče po imenu. Ni se ganil.

»Dragi Helmersen,« je dejala, »vem, da stojite tamkaj. Počakajte tamkaj še trenotek, da se oddaljim!«

Šla je naprej po poti, ter se ogledovala. Poročnik je na to brez nadaljnjega pomišljanja zapustil svoje skrivališče. Ko ga je zagledala, je jezno nagubala čelo.

»Tako neprevidni ste,« je dejala, »izrecno sem Vam rekla, da bi ostali tamkaj.«

»Milostljiva,« je odgovoril, »oprostite mi, bil je to naključje, da sem prišel semkaj. Ako bi bil vedel, da imate taen sestanek z zločincem, bi seveda ne prišel semkaj.«

Policijskemu poročniku se je zdelo naimestnejše, ako igra vlogo užaljenca. Gospa Sonja pa je,

kakor se je zdelo, popolnoma preslišala nameravano odurnost.

»Nisem mislila tako,« je dejala, »hotela sem samo, da bi še ostali v svojem skrivališču; po svoji neprevidnosti bi lahko nama obema nakopali veliko nesrečo. Hotela sem se naiprvo prepričati, ako se je oni človek v resnici oddaljil.«

»Nikogar se ne bojim,« je zaklical poročnik. Nevoljno in nepotrpežljivo je zmajala z glavo.

»Kako naivni ste vi moški,« je pripomnila. »Skoraj bi stavila, da ste brez orožja.«

»Uganila ste,« je odgovoril, »toda vkljub temu sem se ustavil, ker sem slutil, da ste v nevarnosti. Z golimi pestmi bi navalil na lopova, ako bi se drznil vas napasti.«

Smejala se je, smejala se mu je porogljivo v obraz in dejala:

»Dajte mi roko, hočem vam nekaj povedati. Pojva počasi naprej,« je nadaljevala, »tu na tej samotni poti sva nemotena. Tu mimo ne prihajajo ljudje.«

Policijski poročnik je pozorno poslušal gospo Sonjo; ko je stopal ob njeni strani, je opazil, da je govorila z izredno čudnim glasom, suho in z velikim naporom. Zdelo se je, kakor da je vsa obupana radi neke stvari in da se bori s solzami. Polastilo se ga je bolešno razpoloženje. Polastilo se ga je čustvo, ki ga je imel popreje: da je ona v nevarnosti in da ji ne more pomagati.

»Vi me ne poznate,« je dejala, »moj mož me tudi ne pozna popolnoma, toda je človek, ki me pozna docela in popolnoma in to je tisti, ki je pred nekaj trenutki izginil tam v gozdu.«

»Odkrivajte mi s tem zelo zagonetno tajnost,« je pripomnil policijski poročnik.

»Ne razkrivam nobene tajnosti, povedala sem vam samo, kar je res in kar morate vedeti, ker ste že preveč videli.«

»Ni bila moja krivda, da sem — — —«

Prekinila ga je.

»Vseeno,« je dejala, »svojemu angelu varhu se lahko zahvaljujete, da ste se pravočasno skrili v gozdu.«

»Zakaj?«

»Ako bi bil on vas videl, bi vas bil najbrže ustrelil.«

»Milostljiva, zdi se mi, da so vaše besede nekoliko premočno izbrane za to mirno in prijazno okolico.«

Ustavila se je in mu zrla v oči, in pri njenem pogledu ga je objel strah.

»Predvarite, prosim, dejanski položaj: našli ste me v zaupnem razgovoru s človekom, ki ima na vesti drzen vlom in umor ali vsaj poskusni umor, našli ste mene, ženo odvetnika Gadeja, v zaupnem razgovoru s takšnim človekom — ali smatrate to situacijo za resno ali ne?«

dohodki kažejo možnost njih realizacije, kljub vsem nenormalnim finančnim razmeram, v katerih žive vse evropske države. Doseženo ravnotežje v proračunu ne predstavlja samo golih števil, marveč je resen izraz smotne finančne politike.

Poročilo dalje navaja nekatere dovoljene kredite. Najvažnejši so krediti za izvedbo uradniškega zakona in zakona o prometnem osebu v znesku 600 milijonov dinarjev, dalje krediti za oboroževanje in reorganizacijo vojske v znesku 200 milijonov dinarjev; važen je tudi kredit 123.200.000 dinarjev za izplačilo obresti in amortizacije vojne odškodnine, kredit 50 milijonov dinarjev za izboljšanje gmojnega položaja državnih vpokojencev in vpokojenk in 20 milijonov kredit za ustanovitev šol v pasivnih krajih.

Na koncu poročila konstatira, da daje koncentracija kreditov po materiji in njih kategorizacija po priradi, ne pa po pokrajinah kot do sedaj, v proračunu jasen in točen pregled, proračun kaže celotno sliko naših državnih financ, proračun predstavlja organsko celino, kakor to zahteva finančna znanost. Res se ni dosežen ta ideal v vseh točkah, znači pa sedanjim proračun lep napredek, ki ga je treba po prepričanju odbora z zadovoljstvom konstatirati.

SLS ZA FINANČNO SAMOSTOJNOST.

Posl. Vladimir Pušenjak (Jug. klub) čita odvojeno mišljenje svojega kluba, ki so ga kot člani finančnega odbora podpisali poslanci Vladimir Pušenjak, dr. Kulovec in Ivan Vesenjak. Poročilo zagovarja avtonomistično stališče kluba v državnem proračunu in protestira proti temu, da je proračun glede Slovenije v izdatkih zelo restringiran. Kritizira posamezne postavke raznih ministrstev, ki se nanašajo na Slovenijo. V smislu političnega programa Jugoslovenskega kluba predlaga poročilo različne postavke in kredite za Slovenijo. — Na kraju izjavlja klub:

Sestava proračuna samega, neupoštevaje potrebščine našega slovenskega ljudstva, neenakost glede razdelitve kreditov in bremen na posamezne pokrajine nas uverjava, da je popolnoma upravičena naša zahteva po finančni samostojnosti posameznih pokrajin.

Potom finančne samostojnosti bi vsaka pokrajina urenila svoje gospodarstvo, oziroma potrebščine v okviru svoje gospodarske moči, onemogočilo bi se zapostavljanje in izkoriščanje posameznih pokrajin, nastopilo bi zadovoljstvo v našem javnem življenju in v dobrobit države. Iz navedenih razlogov izjavlja Jugoslovenski klub, da bo glasoval proti predloženemu proračunu. (Nadaljevanje med Najnovejšimi!)

Sporazum z Italijo.

Vtis sporazuma na inozemstvo. — Položaj Avstrije.

— Beograd, 29. januarja. (Izv.) Še niso znani vsi komentarji o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo. Po sedanjih poročilih je sporazum svetovno javnost v marsičem presenetil, ker je štitiščila zelo previdna in mestoma zaključilana.

— Rim, 28. januarja. (K.) »Tribuna« javlja, da obstaja prijateljska pogodba iz treh glavnih členov. V prvem členu se obvezujeta obe državi glede nevtralnosti v slučaju vojne. V drugem členu se obvezujeta na medsebojno pomoč, če bi bila kaka od obeh držav predmet nasilnemu vpadu ene ali več sil.

»Tribuna« pristavlja kratek komentar, da je »sodelovanje« (kolaboracija) velikega pomena za Italijo v vseh vprašanih Srednje Evrope in Balkana. Zella po tej doleži bi izšla od jugoslovenske strani. Pogodba je sklenjena na pet let in se lahko avtomatično podaljšuje, če jo kaka pogodbeni stranka eno leto popreje ne odpove. Sporazum ima tudi klavzulo, da se imajo pričeti definitivna trgovinska pogajanja, ki se imajo tekom enega meseca v Beogradu zaključiti.

— Rim, 28. januarja. (Izv.) Posebna komisija, obstoječa iz treh članov zastopnikov obeh držav, ima odločiti končno vsebino vsem prilogam, ki se imajo še priključiti sporazumu z Italijo.

— Rim, 29. januarja. (Izv.) Značilen komentar oficijozne agencije »Volta« kot refleks glavnega mišljenja o sporazumu, ki konstatira veliko in splošno zadovoljstvo v Italiji. Zadovoljstvo, ki ga je izzvala sporazumna rešitev reškega problema, je jasen dokaz, da pakta o prijateljstvu ne pričakuje običajna usoda, da postane hladen zgodovinski dokument, temveč mu je namenjeno, da razvije pravo intimnost v odnosih med obema narodoma.

— Dunaj, 29. januarja. (Izv.) V diplomatskih krogih naglašajo, da si je s sporazumom ustvarila Italija kot element miru ravnotežje v Evropi in da si je Jugoslavija znala z njim varovati svoj prestiž na Balkanu in si je obenem s tem sporazumom znala Jugoslavijo varovati svoje mesto v Mali antanti. Tudi za Avstrijo je ta sporazum velike važnosti. Avstrija, največji špeditorski

tvrdki, največji trgovski tvrdki in največji industrijski deželi Srednje Evrope, so s tem sporazumom odprta vrata na Balkan. Avstrija ima največji gospodarski interes, da na jugu vlada urejena razmere. Mir in red ob Adriji pa sta tudi garancija za plodonosno delovanje Avstrije ob obalah tega morja.

Izmenjane napitnice o sporazumu.

Značaj Mussolinijeve napitnice.

— Rim, 27. januarja. (Izv.) Na današnjem svečanem velikem sprejemu, ki je bil v palači bivšega Veneza in na katerega je bilo povabljenih okoli 1000 uglednih senatorjev, poslancev, diplomatov in politikov, je Mussolini pred otvoritvijo svečanosti imel na čast ministrskega predsednika g. Pašiča tole zdravico:

»Simpatije, ki jih je Vam izkazoval italijanski narod ves čas Vašega potovanja, dokazujejo Vam več nego moje besede čustva italijanskega naroda do Vas in Vaše države. Pot, ki ste jo napravili, čast, ki ste jo izkazali neznanemu italijanskemu vojak, posebno pa pakt, ki smo ga tu svečano podpisali, izjavljajo v vsej Italiji največje zadovoljstvo.

Naš sporazum zaključuje zgodovinsko dobo vzmirljenja po vojni in odpira novo dobo v bodočnost. Kdor ocenjuje medsebojne interese, ve, da znači sporazum, ki vsebuje ureditve vseh odnosov med obema državama, dejanje, ki bo pospešilo srečen razvoj naroda, ki ve gospodarsko, politično in duševno ceni in ohraniti elemente za evropski mir.

G. Mussolini je dvignil čašo ter najprej napil Nj. Vel. kralju Aleksandru I., za tem ministrskemu predsedniku g. Pašiču in končno procvitanju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Po tej svečanosti je sledil sprejem politikov, senatorjev in mnogih diplomatov.

— Rim, 28. jan. (Izv.) Pri banketu v palači Veneza včeraj zvečer sta govorila Mussolini in Pašič. V vseh političnih krogih se zelo povdarja vsebina Mussolinijevega govora. Očrtal je slovesen sprejem Pašiča in Ninčiča na italijanskih tleh, spontano se je izkazovala simpatija Pašiču in Jugoslaviji. Sklenjeni dogovori so izzvali največje zadovoljstvo v vsej Italiji. Sporazum, ki vključuje dobo mične zgodovine v polnem času in otvarja novo. Modro ocenjevanje vzajemnih interesov nas je privedlo do realizacije sporazuma, ki obsega vse odnose med obema državama in jih napravi plodonosne v svrhu naraščajočega razvoja naših narodov, katerih gospodarsko, politično in duševno sodelovanje tvori bistveni element za evropski mir.

Napil je Mussolini na zdravje kralja Aleksandra ter na prosperanje ter bodočnost Jugoslavije.

Italijanski politiki izjavljajo, da se je Mussolini tako najpriljubitejši približal Jugoslaviji in da ta napitnica uspešno zaključuje prizadevanje za doseženi sporazum. Po ogromni večini sodijo italijanski politiki in gospodarski krogi, da pomeni pogodba z Jugoslavijo za Italijo sijajno bodočnost na Balkanu.

Predsedniku Mussoliniju je odgovoril Pašič z zahvalo za pozdrave italijanskega naroda tekom njegovega potovanja in izrekel je svoje zadovoljstvo nad uspehom misle. Želi, da ostane zaključena pogodba o prijateljstvu in miru zgozovinski čin in zagotovi večji mir in prijateljstvo med obema narodoma ter da bo služil razvoju trgovskih stikov in kulturnemu zblizanju med njima kakor tudi vzdrževanju svetovnega miru, doseženega po tolikih skupnih žrtvah.

Napil je na zdravje kralja, naroda in njega, odličnega zastopnika svojega naroda. Tudi Pašičev govor je bil sprejet v vseh političnih krogih z velikim priznanjem. Mir in prijateljstvo, da privede do dobrih kupčijskih odnosov.

Veseli v Vatikanu radi sporazuma.

Pašič in Ninčič pri papežu.

— Rim, 28. januarja. (Izv.) Pašič in dr. Ninčič s soprogama sta bila danes dopoldne v spremstvu kabinetnih šefov Hristića in Petrovića, poslanih Antonijevega in Vatikanskega našega poslanika dr. Smedlake sprejeta opoldne v avdienci od papeža Pija XI. Sveti oče je izrazil svoje srčno zadovoljstvo radi sporazuma, sklenjenega med Italijo in Jugoslavijo ter izrazil željo, da je upati na povoljni razvoj miru v Evropi, posebno pa je izrazil tudi željo za napredek Jugoslavije. Papež je dalje izjavil, da ima naša država kot vse mlade države veliko bodočnost. Pašič se je zahvalil za sprejem, obenem izražajoč željo, da se naj sklene konkordat med Vatikanom in našo državo še to leto. Glede zavoda sv. Hieronima v Rimu je izjavil papež, da mu je zelo milo, da ima sedaj kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev tudi svojo župno cerkev v Rimu.

Po avdienci obeh državnikov je papež sprejel g. Pašiča in g. Ninčiča v polurni avdienci.

Jugoslovenska državnika sta nato imela daljši razgovor z državnim tajnikom kardinalom Gasparrijem, tudi ob tej priliki se je naglašala želja, da se čimprej sklene konkordat. Gasparri je izrazil obenem svoje zadovoljstvo nad sklenjenim sporazumom.

— Rim, 28. januarja. (K.) Po oficijelnih obvestilih je papež na današnji avdienci izrazil Pašiču in Ninčiču svoje veliko zadovoljstvo in veselje, ker se je sklenil med Italijo in Jugoslavijo sporazum, ki bo imel blagodejne posledice za mir v Evropi.

Aneksija Reke.

— Reka, 28. jan. (Izv.) Nabit je bil po mestu manifest, ki proslavlja aneksijo, spominjajoč se žrtv in nastopa osvoboditelja D'Annunzia. Poziva meščane na klic: Matij Italija, bodi blagoslovljena! Manifest je podpisal Grossich. Včeraj ob 16.15 je počel strel iz topa, znak, da je aneksija podpisana. Razvilo se je bučno vrvenje po ulicah. Mesto je v zastavah, na palači guvernerja plapolala italijanska zastava. Sledili so nadaljnji streli, sirene v pristanišču so pisale. Zvonovi so peli svojo aneksijsko pesem. Povsodi krič in vik: Viva Fiume Italiano! Viva Italia! Razvila se je velika povorka. Na balkonu hotela Lloyd je imel senator Grossich nagovor na množico in dr. Bellasich je prečital znani proglas za aneksijo z dne 30. okt. 1918. Sedaj je Reka res priključena Italiji. Senator Grossich je imel navdušen govor in proslavljal je »rešitelja« D'Annunzia. Posebno zahvalo je izrekel Mussoliniju. Nato je izrekel slovo guvernerju Giardinu, ki je Grossicha ginsten obel in poljubil. Potem je govoril Giardino, naglašajoč, da naj bodo Rečani zvesti Italijani in Reka bo prosperovala. Povorka je šla dalje. Svirale so godbe. Zvečer je bila razsvetljava z raznovrstnimi napisi, velikimi italijanskimi zvezdami, umetnimi ognji itd.

ODHOD NAŠE DELEGACIJE IZ RIMA.

— Rim, 28. januarja. (Izv.) Radi urditve, stilizacije in podpisa nekaterih s sporazumom paralelnih tekočih protokolov, se je odhod naših delegatov zakasnil en dan. Pašič in Ninčič odputujeta jutri ob 11. zvečer iz Rima. Pašič je prvotno nameraval ostati en dan v Florenci. To je sedaj opustil.

KONFERENCA EVROPSKIH DRŽAV.

— London, 28. jan. (Izv.) »Evening News« javlja, da namerava Macdonald sklicati konferenco evropskih držav, na kateri se imajo rešiti: 1. reparacijski vprašanja, 2. ureditve medzvezniških dolgov, 3. ureditve trgovinskih odnosov med narodi in 4. razširjenje delokroga Društva narodov.

Konflikt med Anglijo in Poljsko.

— Krakov, 29. jan. (Izv.) Kakor javljajo listi, odputuje v najkrajšem času angleški strokovnjak Sir Young iz Poljske, ker je med njim in ministrskim predsednikom Grabskim prišlo do ostrega konflikta.

Julijska krajina.

— S Krasa. Pred dnevi so našli pri Štjaku mrtvega znanega roparja Edvarda Renerja. On je bil vodja zločincev, ki so se kladli po Krasu. Svoje bivališče je imel na skritem kraju dobro urejeno pod voljskim šotorjem, kateri je bil pokrit z vejicami, tako da ga je bilo težko najti. Mož je ležal tam hudo bolan dolgo časa. Okoli nje je bilo še polno jestvin. — O kraškem vodovodu se je zadnja leta zopet mnogo govorilo. Italijani so ob svojem prihodu našli ogromen rezervni material za vodovod. Ta material so odpeljali v Italijo. Potem je v naša krajina odstopila vodovod kraškimi občinam. Po dolgem kolebanju se je sestala odbor, ki je imel nalogo, sestaviti pravila, ki pa še danes niso potrjena. Kraševci zahtevajo, da bi bili v odboru samo zastopniki združenih občin, oblast pa hoče imeti v njem tudi svoje ljudi, in najbrže v večini!

— Iz Trsta. Tržaški mestni svet je sklenil v svrhu zboljšanja občinskih financ posebne doklade na živila. Vselej tega so se trgovci dogovorili, da zvišajo s februarjem cene skoro vsem živilom. Kilogram kave se podraži za poldrugo liro, zvišajo se tudi cene mesa in sladkorja. Moka in testenine se baje ne obdačijo. Tako se razvija v tržaškem mestu vedno hujša draginja. Plače in dneve se zmanjšujejo in novo delo, nižjim slojem tako potrebno, se samo obeta in ga na to nikdar od nikoder ni. — Tržaška trgovska zbornica je poslala v Rim k mirovnim pogajanjem med Italijo in Jugoslavijo posebno spomenico, v kateri so znova obsežne vse različne že dobro znane zahteve in želje tržaškega trgovskega sveta. Posebno se želi, da se ohrani Trstu promet z lesom z Jugoslavijo in se poskrbi glede splošnega trgovskega gibanja kolikor mogoče carinskih ugodnosti. Spomenica opozarja tudi na vinarstvo, katero se je prodajalo v bližnje jugoslovenske pokrajine, z željo da bi se izposlovala večja količina za prodajo v Jugoslavijo proti nižnjim carinam. Spomenica opozarja na tarife in vse drugo, kar se ji sdi potrebno, da bi ne opustila tržaška trgovina, marveč da bi ostala središče v prometu z Jugoslavijo. Želi se tudi poskrbati za italijansko trgovsko in finančno udeleževanje v Jugoslaviji.

Naprednim članom »Kmetijske družbe« za Slovenijo.

Vlada je ustregla želji klerikalcev ter preklcala občni zbor »Kmetijske družbe« za Slovenijo, ki bi se imel vršiti jutri dne 30. t. m.

To sporočamo v znanje in ravnanje naprednim družbenim članom, da ne bodo jutri po nepotrebnem hodili v Ljubljano.

Politične vesti.

— Izvrševalni odbor NNS, ki je bil svojčas izvoljen na zboru ljubljanskih zaupnikov te stranke, ima nocoj pri »Šestici« svojo plenarno sejo. Najnovejši udarec, ki je zadel z odložitvijo obdnege zborna Km. družbe vse naprednjake brez izjeme, je najboljša ilustracija težkih razmer, v katerih živimo in kaže, da je taktika enega dela slovenskih naprednjakov povsem pogrešana. Naj bi izvrševalni odbor NNS pod težo tega dokaza našel pot, ki vodi k združenju in ne k nadaljnjem cepitju naprednih sil. Mnogi trezni možje, ki so člani izvršnega odbora NNS, bodo v teh kritičnih časih gotovo znali uveljaviti načelo, da se morajo splošnim naprednim interesom umakniti vsi osebni pomicli.

— Pogodbe niso večne! Na velikem gospodarskem zboru, ki se je vršil v nedeljo v Zagrebu, se je predsednik zaupa večni pravici, ki bo zmagala, izjavil, da je današnji dan — dan žalosti za ves naš narod, ker se danes podpisuje v Rimu dogovor z Italijo, s katerim izgubljamo našo Reko. Govorni kzaupa večni pravici, ki bo zmagala, in je zaklical Italiji: Dogovori niso večni! Nato je predlagal, da se z zbora odpošlje min. predsed. Pašiču v Rim in predsedništvu ministrskega sveta v Beograd brzojavka sledeče vsebine: »Neugodno iznenadeni in tik pred podpisom izgube naše Reke zahtevamo gospodarski zastopniki, zbrani na današnjem zborovanju, najodločneje, naj vladajo poiskne načine in pota, da s sklenitvijo trgovinske pogodbe z Italijo vsaj nekoliko kompenzira to izgubo.«

Gospodarstvo.

— Za sanacijo Jadranske banke. Jadranska banka a. d. v Beogradu objavlja sledeči komunikat: »V zadnjih dneh so se vodila pogajanja v svrhu stvaritve ožje poslovne zveze »Jadranske banke« v Beogradu s »Srbsko banko« v Zagrebu, s »Hrvatsko-slovensko zemaljsko hipotekarno banko« v Zagrebu in s »Podunavskim trgovskim akc. društvom« v Beogradu. Pogajanja so se zaključila z ugodnim rezultatom, ki jamči »Jadranski banki« potrebna sredstva za uspešno razvijanje njenih poslov. Iz te objave je razvidno, da so pogajanja za ureditev razmer pri J. b. ki so se zadnji čas vodila z raznimi zavodi, dovedla do aranžmana, ki obeta da se bo J. b. mogla izvlči iz krize. Pri zavodu nastane novo razmerje s tem, da dobijo navedene tri banke, ako pride do končnega sporazuma, na vodstvo odločilen vpliv. Čim se posreči zavod izločiti iz političnega meteža, za kar bodo novi interesenti morali v prvi vrsti poskrbeti je pot k ozdravitvi odprta. Odkrito priznavamo, da bi nas to v interesu celokupnega našega gospodarstva iskreno veselilo.

— Zagrebški gospodarski zbor. Vselej pomanjkanja prostora prinesemo izvorno in izčrpno poročilo o zagrebškem gospodarskem zboru jutri.

— Dohodnina. Glasom opozorila Trgovske in obrtne zbornice za Slovenijo poteče rok za vložitev napovedi za dohodnino, koncem februarja t. p. Do tega roka mora vsakdo, kdor že plačuje dohodnino, vložiti napoved iz lastnega nagiba, da se izogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih. Za sestavo je nujno potrebna knjiga Žup. Dohodnina. Lahko umiljiva, s praktičnimi vzorci opremljena bo olajšala delo in prihranila marsikaj na davčnih izdatkih. Knjiga velja Din 10 in se dobi v Jugoslovenski knjižarni v Ljubljani.

Sokolstvo.

— Sokol Ljubljana II. priredi dne 9. februarja 1924. v dvorani Kazine velik ples z maskarado.

Turistika in sport.

— Moški klub Slovenija vabi vse člane v sredo 30. t. m. ob 8. zvečer na sestanek v klubovo kavarno »Evropo«.

VREMENSKA NAPOVED.

— Dunaj, 29. jan. Uradna vremenska napoved za 30. t. m.: Sneg ob močnih severnih vetrih snežni viharji v gorah pozneje nastop mraza.

Kino LJUBLJANSKI DVOR

29. jan. 30. jan. 31. jan.

Kadar država nima denarja,

elegantna, zelo razkošna komedija v 6. dejanjih v glavni vlogi

Ernst Rückert.

Prosveša.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 29. jan.: Zaprti. Red D
Sreda, 30. jan.: Golobček Red D
Četrtek, 31. jan.: Zaprti. (General vaja)
Petek, 1. feb.: Beneški trgovci, premijera Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8. zvečer.

Torek, 29. jan.: Traviata, gostuje ga. Wessel-Poll. Red B
Sreda, 30. jan.: Suzanina tajnost, Mozart in Salleri, Gianni Schicci Red A
Četrtek, 31. jan.: Plesni večer mladostne plesalke gđ. Rut Vavpotičeve Izven
Petek, 1. feb.: Gosposvetski sen Red E

— Plesni večer mladostne plesalke gospodične Rut Vavpotičeve vrši se v četrtek, dne 31. t. m. v opernem gledališču ob pol 8. zvečer. Spored obsega sledeče točke: 1) Chopin: Valse v E-molu, 2) Mendelssohn: Pomladna pesem, 3) Čajkovsky: Jesenska pesem, 4) Čajkovsky: Chanson triste, — 5) Schumann: Elan, 6) L. M. Škerjanc: Ind. motiv in 7) L. M. Škerjanc: Groteska, (iz suite k žlahtnemu mešanju), 8) Grieg: Škrat (Puck), 9) Rachmaninov: Polkchinelle

— Sprememba dramskega repertoarja. Vselej tehničnih zaprek vrši se premijera Šekspirjevega »Beneškega trgovca« v petek, dne 1. februarja. V sredo pa se vrši predstava Golobčka za red D.

— Burka »Vražji Rudi« na Sentjakobskem gled. odru. V petek dne 1. febr. se vrši premijera burke »Vražji Rudi«. Igra je satirično veseliga značaja in žigosa klepecalce in petolizce, ki plezajo po hrbi svojih tovarišev navzgor, ker bi drugače vsled svoje plitvosti ne prišli nikamor. Zapolnjeni so silno humoristični. Posetite predstavo.

— K plesnemu večeru v operi. Naša mlada plesalka gospodična Rut Vavpotič, članica baleta Nar. gledališča v Ljubljani priredi v četrtek dne 31. t. m. v operi samostojni plesni večer z najraznovrstnejšim sporedom, v katerem nam prikaže v pestrih slikah stopnjevanje od klasičnega plesa pa do ekstas ekspresivnega, vsa moderna stremjenja v plesni umetnosti. V celovitem programu razgrne pred nami mlada plesalka vse svoje mlado in močno hotenje umetnice, ki išče novih potov preko hladnega baletnega aparata, v oblasti absolutne umetnosti. Vse prijatelje te lepe umetnosti opozarjamo na ta večer, ki se vrši kot izven predstava. Opozarjamo na tudi na najnovejšo številko gled. lista, obenem članek v tem listu, ki podrobneje govori o posameznih točkah sporeda. Gledališki list se dobi pri gledališki blagajni in pri bližnjih. Abonente reda D opozarjamo, da imajo danes v sredo predstavo Golobčka za svoj abonma. Premijera »Beneškega trgovca« se vrši v petek 1. febr.

Kurent pride!

Glasbeni vestnik.

— Zveza godbenikov za Slovenijo priredi v soboto, 2. februarja ob 11. uri dop. v Unionski dvorani prvo matinejo s svojim simfoničnim orkestrom. Matinejo dirigirata operni ravnatelj Rukavina in kapelnik Balaska. Vstopnice za to matinejo so v predprodaji od srede dalje v Matični knjižarni.

— Quarteto Triesteino v Ljubljani. Sirom glasbenega sveta visoko cenjeni Quartetto Triesteino želi ob priliki svoje umetniške turnee po Nemčiji, Češkoslovaški itd. v prvi polovici marca meseca prirediti tudi koncert v Ljubljani na katerem bi izvajal skladbe velikih ruskih skladateljev Tanejeva, Borodina ter kvartete Cherbinijske ali Dvofake itd. Pogajanja so v teku.

— Stanislav Binički, srbski dirigent in komponist praznuje v začetku februarja 25. letnico svojega glasbenega delovanja. V ta namen vprizori v to svrhu sestavljen odbor 3., 4. in 5. februarja trdnjavno slavnost, na kateri se bodo izvajale izključno samo skladbe Biničkove, 3. febr. je ob 10. zjutraj v Voznesenski cerkvi svečana liturgija z blagodarjem, ob 4. uri pa v dvorani družine »Stankovič« svečana akademija. 4. febr. je svečana predstava v Nar. gledališču, 5. pa veliki koncert v dvorani »Maneža«, pri katerem sodelujejo vsa glasbena združenja Beograda. Binički je vsem ljubljancem in prijetnim spominu izza lanskega koncerta družine »Stankovič«, K 25-letnici iskreno čestitam!

— Proslava 100-letnice Smetanovega rojstva proslavi zveza godbenikov za Slovenijo s slavnostnim koncertom 3. marca v Unionski dvorani. Protektorat prireditve je ljubljeno sprejel gen. konzul CSR g. dr. O. Beneš. Na koncertu se izjava celiklusi Smetanove »Ma vlast«.

— Za prošlo nedeljo napovedana mladinsko glasbeno predavanje, ki je moralo odpasti vsled obolelosti gđ. Zikove, naj se ima vršiti na praznik, 2. febr. Ta dan pa je tudi matineja »Zveze godbenikov za Slovenijo« in so dlakaj vsled semestrskih političnih odsotni. Svetovali bi predavanje preložiti na pozneje.

— Koncert ga. Vilme Thierry-Kavčnikove. Vstopnice za koncert, ki se vrši v ponedeljek 4. v Unionski dvorani so od danes opoldne dalje v predprodaji v Matični knjižarni.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani priredi v sredo 30. ob 8. uri zvečer brezplačni koncert za vojaštvo ljubljanske garnizije. Na vsopredru se izvajajo najlepši zbori iz jugoslovenske glasbene literature.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. januarja 1924.

Po svetosavski slavnosti v Ljubljani.

Naši pravoslavni rojaki v Ljubljani so veliki pravoslavni svetosavski narodnega prosvetitelja sv. Save proslavili zadnjo nedeljo, dne 27. t. m., na prav svečan način.

Dopolnjen je bila šolska proslava v veliki ljudski dvorani. Pričela se je s cerkvenim obredom in sečenjem kolača, nato pa je sledilo izvajanje obsežnega sporeda, ki so ga izvajali učenci in učenke tukajšnjih srednjih in osnovnih šol. Obširna dvorana je bila docela zasadena po mnogobrojnem občinstvu pravoslavne in katoliške vere; istotako je bilo na balkonu vse črno naroda. Z vzorno točnostjo in dobrim umevanjem so izvajali učenci in učenke svoje deklaracije in pesmi, srbske in slovenske. Prav ugoden vtis je napravil nastop pevskega zbora ljubljanskih učiteljskih in učeniških skupin pod vodstvom prof. Adamiča kakor tudi zaključni alegorični dramatični prizor. Vse priznanje zaslužijo prireditelji te lepe šolske slavnosti, tembolj ker jih je gotovo stalo nemalo truda, ves spored, ki so ga izvajali učenci in učenke razne starosti in v raznih šol, prirediti tako, da je potekel v najlepšem redu. Naše šole bi si lahko vzele za prireditev za vzor, kako treba šolske slovesnosti prirediti.

Ne moremo pa pojmiti, da se je ljubljanski klerikalni svetnik tako daleč spozabil, da je v svoji sobotni številki prebeležil nekakšno neokusno protestno članek proti tej šolski prireditvi, h kateri je šolska oblast na povabilo pravoslavne cerkvene občine povabila skupitke ljubljanskih šol. Nikogar niso delili k tej prireditvi, učenci sami so se prostovoljno javljali; klerikalni članek pa, naj si je že kak stolni čarar ali šenkavski mežnar, si je v svoji razgreti fantaziji predočeval, da se bo vsled udeležbe naše mladine pričelo pravcato preobračanje k pravoslavni veri. Da bi gospodje le malo pomislili, kako nekulturno, borinirano je njih početje in koliko s tem škodilo svojem ugledu pri Srbih, če ga sploh še kaj uživa. Sicer pa je že najskromnejša zahteva preprostega takta, da se na vladno bilo istotako vladno odzove, če nas kdo vabi h kak prireditvi, ki ima vseskozi primerno izbrat spored. Prav na tej šolski slavnosti se je videlo, kako lepo se vjemata narodna vzgoja srbske mladine s patriotsko in versko in kako pri takih prilikah sodelujejo duhovnik, general in laik.

Kakor rečeno: našim šolam, višjim in nižjim, naj bi bila svetosavska šolska slavnost zgled, kako je treba prirediti slične slavnosti, ki se pri nas žal vedno bolj opuščajajo; višji šolski svet naj bi bil ljubljanskim šolam udeležbo naravnost zankal, kaj se, da bi jo naj bil prepovedal, kakor si želi famozni »Slovenec« »protestante«.

Tudi naša univerza je s pomembno svečanostjo proslavila spomin ustanovitelj srbske književnosti in kulture s tem, da je njen rektor profesor dr. Kidrič v veliki zborovalnici na univerzi pred množico odličnih gostov in vseučiliških slušateljev v znanstveno zasnovanem svečanem govoru označil kulturno dobo, v kateri je Sava Nemanjić deloval ter ocenil njegov pomen v prosvetni in slovstveni zgodovini srbskega naroda. Nad vse slovesen je bil prizor, ko je rektor v krogu dekanov vseh petih fakultet razglasil imena tistih akademikov, katerim je v medsebojni tekmi v znanstvenem delovanju pripadala svetosavska nagrada, darilo Nj. Veličanstva kralja za najboljše znanstvene spise mladih akademikov naraščajnikov. Nekdanji avstrijski vladarji niso imeli smisla za to, da bi s sličnimi nagradami pri mladini vzbujali veselje do znanstvenega dela. Naši mladi univerzi moramo le čestitati, da ima v svojem okrilju kader mladih znanstvenikov, njim samim pa, da so postali deležniki kraljeve nagrade, ki znaša za vsako fakulteto lep znesek 2000 dinarjev.

Zvečer je bila v uniojski dvorani »Svetosavska beseda«, krasna družabna prireditev v večjem obsegu. Naši najboljši operni solisti so krasno odpele izbrane koncertne točke. Adamičev pevski zbor se je v svojih pevskih točkah dobro odrezal pred mnogobrojnimi publiko, ki je v svečanem odelu oblečena napolnila prostrano dvorano.

Tako so naši pravoslavni rojaki Svetosavski dan proslavili v vsakem pogledu dostojno in pobudno za vse tiste naše ljudi, ki še nimajo pravega smisla za narodno proslavo. Prav z nedeljskimi proslavami o nam naši srbski rojaki pokazali, kako se dajo nacionalni, verski kulturni, vzgojni in družabni momenti strniti v lepo zaokroženo enoto: samo ponosne samozvesti. Jasne smotre vseh in dobre volje je treba, pa se da vse srečno in uspešno izvesti. Slovence, pridite se les učiti!

— Občni zbor »Kmet. družbe« preklican! Jutri, 30. t. m. bi se moral vršiti občni zbor »Kmetijske družbe za Slovenijo«. Zor je znano, so se klerikalci pritožili proti sklicanju tega ob-

čnega zbora. Sinoči pa so došla iz Beograda poročila, da je ministrski svet včeraj sklepal o tej pritožbi in da je končno ministrski svet na predlog ministra notranjih del sklenil, čas se ta občni zbor preloži na kasnejši čas. Ker vlada do pozne nočne ure ni dobila nobenega službenega obvestila, se je splošno sodilo, da je bila ta vest lansirana samo od klerikalcev s nepornim namenom, da bi v vrstah naprednih volilcev napravili zmedo, da bi se ne udeležili polnoštevno občni zbora in tako omogočili klerikalni zmago. Toda stvar vendarle ni bila zgolj volilni manevar: danes dopoldne je namreč dobil veliki župan dr. Šporn iz Beograda službeno brzojavko ministra notranjih del Vujičića, ki odreja, da se za jutri, 30. t. m. določi občni zbor »Kmetijske družbe za Slovenijo« preklicuje in da se bo vršil kasneje. O tem je naše uredništvo telefonično obvestilo sam g. veliki župan in nas naprosil, da naj javnost obvestimo o preložitvi občnega zbora Kmetijske družbe ter njene člane opozorimo na to s pozivom, naj po nepotrebnem ne prihajajo v Ljubljano, ker občnega zbora ne bo. Informirani smo bili že prej, da klerikalci napačno vse sile, da bi se v zadnjem trenutku preprečili jutrišnji občni zbor »Kmetijske družbe«. Kupčije, ki jih imajo klerikalci kljub svoji opozicijskemu stališču in kljub svojim federalističnim separatističnim težnjam z vlado, so jim res omogočile, da so v zadnjem trenutku dosegli svoj namen. Kaj so za to obljubili, se pokaže v kratkem. Tudi iz te kupčije je razvidna morala klerikalne politike, ki bljuje ogenj in žveplo na režim, se neprestano postavlja kot zaščitnica vseh avtonomnih pravic, za kulisami pa stoji z istim režimom v partizansko - poslovnih zvezah. To znova kaže, kako neuporabno je potrebno, da se vse napredne stranke strnejo v eno fronto, ker je več kakor jasno, da bodo klerikalci vse dotlej triumfirali, dokler složno ne nastopijo proti njim vsi v resnici napredni elementi. Na občnem zboru »Kmetijske družbe« je, kakor je znano, najbolj zainteresirana »Samostojna kmetijska stranka«. Dasi se je v zadnjem času ta stranka takorekoč raliirala v slovenskim radikalni in z narodno napredno stranko, ki sta obe v našesnejših stikih z vlado, vendar ni mogla doseči, da bi klerikalci ne uveljavili svoje volje. To dejstvo govori cele knjige in ne potrebuje nobenega komentiranja!

— Resolucija glede sporazuma z Italijo. Da ne bo nepotrebnega spodbujanja in nesanih opazk, priobčujemo včeraj zaslomljeno resolucijo, sprejeto v soboto na protestnem shodu proti sporazumu z Italijo. Resolucija se glasi: »Zborovalci, zbrani iz vseh krajev in strank na protestnem shodu v Ljubljani dne 26. januarja 1924, ogorčeno obsoljajo sporazum, ki ga je sklenila naša vlada z Italijo na lastno pest brez sodelovanja narodne skupščine, ker ta sporazum ne predstavlja sporazuma med prizadetima narodoma. Zborovalci slovesno izjavljamo, da omenjenega sporazuma ne moremo priznati, ako ne garantira nacionalne, kulturne in gospodarske svobode slovenskemu življu, nahajajočemu se proti svoji volji v mejah italijanskega kraljevstva.«

— Nemci si znajo pomagati! Znani nemški finančnik in industrijalec Robert Fierneim je ustanovil na svoja sredstva v centru Berlina dijaški dom za bolgarske akademike, kupil je veliko palačo, ki ima 100 krasno opremljenih sob. V tem domu živi sedaj okrog 400 bolgarskih akademikov. Preskrbljeni so z vsem, Brezplačno stanovanje, hrana, obleka, knjige in druge udobnosti jim omogočajo študije tam, kjer vlada pomanjkanje in nezno draginja. Svojo ustanovo je Bernheim prepustil bolgarskemu ministru prosvete, ki določa število in pogoje za študiranje v Berlinu. Predstavitelji bolgarske akademike omladine so sestavili pravila za notranji red in poslovanje dijaškega doma. Poleg tega bo v palači na razpolago več sob za bolgarske novinarje, ki posećajo Nemčijo ali pa pohajajo herlinske novinarske tečaje. Tudi starši akademikov, ki prihajajo po opravkih v Berlin, lahko dobe v palači hrano in stanovanje za minimalno ceno. Dijaški dom je na razpolago vsem bolgarskim društvom in korporacijam, ki posećajo Berlin. Posebna pravila določajo pogoje za sprejem. Namen ustanove je jasen, Nemcem je lažje na tem, da odgoje bolgarsko inteligenco v germanofilskem duhu in da se priateljstvo med obema narodoma, ki datira iz svetovne vojne, ne ohladi.

— Odklikovanje kulturnih delavcev. Na praznik sv. Save je Nj. Vel. kralj Aleksander I. podpisal velik ukaz o odklikovanju mnogobrojevih kulturnih in prosvetnih delavcev. Z redom sv. Save III. reda sta bila odklikovana: dr. Fran Kidrič, rektor ljubljanske univerze in dr. Lazar Car, načelnik Sokola v Zagrebu in podstarosta JSS. Z redom sv. Save IV. vrste: dr. Valentin Korun, gimnazijski ravnatelj v Ljubljani, Josip Mazi, ravnatelj realke v Ljub-

ljani, dr. Josip Tomižek, gimnazijski ravnatelj v Mariboru, Anton Jeršinič, gimn. ravnatelj v Celju, Amov Škeri, gimn. ravnatelj v Novem mestu, Alojzij Virbnik, profesor na I. gimnaziji v Ljubljani. — Z redom sv. Save V. vrste: dr. Josip Debeljak, profesor na I. dimnaziji v Ljubljani, Andrej Rape, šolski nadzornik v Ljubljani in Marija Mehle, učiteljica v Ljubljani.

— Konferenca univerzitetnih rektorjev. V ministrstvu prosvete je bila včeraj daljša konferenca med ministrstvom daljša konferenca med ministrstvom prosvete in rektorji vseh jugoslovenskih univerz. Te konference so se od strani ljubljanske univerze udeležili rektor dr. Fran Kidrič, dekan filozofske fakultete dr. Hadži in univ. prof. dr. Metod Dolenc. Zagrebško univerzo je zastopal dr. Zimmermann. Na konferenci so se obravnavala vsa aktualna vprašanja, posebno vprašanje dotacij in subvencij. — Ali so res napredovali klerikalci? »Slovenec« pravi, da so klerikalci na Koroški Bili napredovali od zadnjih volitev. Evo, kakšen je bil ta napredek. Meseca marca 1. 1923 so dobili klerikalci 26 glasov, sedaj 195, demokrati prej 316, sedaj 63, socialisti prej 220+71, sedaj 160. Kdo je nazadoval?

— Jubilej dela. 50-letnico svojega službovanja pri mestnem magistratu ljubljanskem slavi 4. febr. letos g. Nikolaj Rus, sluga pri mestnem fizikatu. V mestno službo je vstopil 4. febr. 1874. ter jo opravljal ves čas vestno in marljivo. G. Rus je bil rojen 1. 1848. šteje torej danes že 76 let, a opravlja svoje službene posle še vedno neoporečno in točno ter je vključ visoki starosti duševno in telesno še vedno čil in zdrav. Se na mnoga leta!

— Promocija. Dne 25. tm. je na dunajski univerzi promoviral za doktorja vsega zdravstva gđr. Elza Sossova iz znane ljubljanske narodne rodbine.

— Zazidava meščnega sveta ob Aleksandrovi cesti. Stavbno parcelo na vogalu Aleksandrove ceste in dr. Tomonove ulice nasproti Nar. doma namerava kupiti od mestne občine tukajšnji Cerkovski urad in si zgraditi tam svoje uradno postlopie.

— Odstavko na svojo službo je podala učiteljica pomožne šole Cirila Perić-Golčeva v Ljubljani.

— Odklikovanje. Z redom Sv. Save V. razreda kapetan Ljubo Mitadinović, nadzornik artiljerijskega radionice v Ljubljani.

— Dobrodelna začaba Češke Obce. V ponedeljek zvečer se je v dvorani Kazile vršila dobrodelna zabava, ki jo je priredila tuk. Češka Obca s prijaznim sodelovanjem gen. konzula dr. Beneša, gđr. Marije Ježekove, prof. Šlajsa, g. Kantorja in kapelnika Bajičke. Zabavo je otvorilo poučno predavanje gen. konzula dr. Beneša o verdenskem bojišču. V lagodnem pripovedovalnem stilu je dr. Beneš opisoval svoja doživljanja v Verdunu ter po trdnjavah Vaux in Douaumont, ki so zaslovela tekom svetovne vojne po svojih neobičajnih ljutih borbah. Okoli Verduna počiva nad 400.000 trupel, od teh 300.000, ki jih je bojni ogenj tako razmesaril, da so ostali neznani. Predavanje je ponazarjalo večje število skulpturalnih slik. Pohvaliti moramo izreden trud g. gen. konzula, ki je svoje predavanje priredil slovensko ter na ta način znova dokazal, kako temeljito se je vživel v slovensko družbo in v njeno duševno življenje. Prof. Šlajs in g. Kantor sta odigrala ljubki Mozartov duet za violino in vijo. Ta ima v zadnjem stavku nekaj še za današnje uho interesantnih zvokov in misli. Briljantno in sresatovne Ciganske melodije, ki jih je igral prof. Šlajs z buravro in dovršeno tehniko, so izzvale burne aplavze. Poseben užitek pa je gostom napravila nova pevka gđr. Bala Rozumova, ki je te dni stopila v našo opero. Odpela je dve ariji iz »Prodane neveste« in iz opere »Tajemstvo« ter nekaj narodnih pesmi. Pevka ima prav obsežen glas, dobro šolo ter kultiviran čut za muzikalno izražanje. Glas ji doni metalnično ali temno, prava češka pevka ljubljanski operi bo prav dobrodošla. Zela je številne aplavze in je morala še dodajati. Kot zadnja na koncertnem sporedu je nastopila gđr. Ježekova, članica naše drame, izvajajoč Dvořákov skladbo U mohly iz op. 85. Gđr. Ježekova prikazuje iz Diarozove šole dete je včeraj pokazala, d razume izrazno plesno umetnost. S prvim užikom smo sledili njenemu notranjemu snovanju, ki se je nato pretakalo po njenih telesnih gibih in kretnjah. Semintja bi bili lahko markantnejši, vendar so zadostovali, da vzbudijo domne nekega težkega notranjega čiščenja in oproščanja. Nato je zaplesala še slovenski ples št. 8. istega Dvořáka s pristno graziozno češko hoiko. Po koncertnem delu se je razvila prisrčna plesna zabava. Vodil jo je baletni master g. Vlček. Dvorana je oživila z raznimi modernimi in starimi plesi. Na zabavo je prihitela skoraj polnoštevna češka kolonija. Med gosti pa smo opazili g. velikega župana dr. Šporna, mestnega župana dr. Periča, delegata dr. Šavnika, generala Stojanovića, bivšega ministra dr. Žerjave s soprogom, dr. Trillerja in dr. Originalna dobrodelna zabava Češke Obce je popolnoma uspeša, njen čisti dohodek pojde v prid otrokom invalidom in siročem v Ljubljani.

— Celjske vesti. Umrl je mesarski mojster Fr. Sinič. Svojo mesarsko obrt je izvrševal na stolnici na Glavnem trgu. Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju ima v sredo 6. febr. svoj redni občni zbor ob 20. ure v hotelu »Balkana«. — Škriatica se je zopet pojavila v celjskem okrožju posebno v krajih Dobrna, Celjska okolica. Teharje, Petkovce in Nova cerkev. V celjske bolni-

co so pripeljali še okrog 15 oseb. — III. carinska konferenca se vrši v Celju danes v torek zvečer ob 20. v mali dvorani Nar. doma.

— Zdravstveno stanje Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane izkazuje v času od 20. do 26. jan. to-le statistiko: Umrlo je 12 oseb, 6 moškega in 6 ženskega spola (tj. 3) Smrtni vzroki: jetika 4, pljučnica 2, možganska kap 1, srčna hiba, boleznii žila 3, drugi naravni smrtni vzroki 2. Med tem časom se je rodilo 24 otrok, 16 moškega in 8 ženskega spola (1 mrtvorjen). Naznanih nalezljivih bolezni: davica 2, dušični kašelj 1.

— O zdravniku dr. B. krožijo za ljubljani najrazličnejše vesti, ki so večinoma tendencične. Z zanesljive strani smo izvedeli, da je vest, ki smo jo včeraj registrirali, neresnična. Dr. B. je živ in zdrav.

— Zmrznili so zopet. Sarajevske »Večernje Novosti« poročajo iz Varske, da sta blizu od orožnika prišla mladeniča To-bija Zlotiš in Avgust Božič, ker sta prepevala hrvatsko. Bila sta prepeljana v zapor. Drugega med sta bila najdena zmrznjena, eden mrtve, drugi pa je bil še malo pri življenju.

— Samomor v Zagrebu. V nedeljo zjutraj se je v Zagrebu ustrelil trgovski pomočnik Slavko Fiedmann. Samomor je izvršil baje radi neozdravljive živčne bolezni.

— Zopet potres v Šibeniku. V Šibeniku je bil pred dnevi zopet občutiti slabši potresni sunek, ki ga je spremljalo podzemno bobnenje. Prebivalstvo je radi pogostejših potresov v zadnjem času silno v skrbeh.

— Redok plen. V Dravi pri Ptujju je ujel pregleznik silučne posele g. Zenko 16 kg težkega siluča.

— Zavraten napad. Posestnikovega sina Antona Anžeta iz Male nedelje pri Ljutomeru je neki neznanec iz zasede ustrelil v levo roko. Anže je bil prepeljan v bolnico.

— Pazite na otroke! Stiritletnemu Ivku Plevniku iz Brezovice pri Ljubljani je slomoreznica težko poškodovala desno nogo.

31. januarja do 10. februarja
„ŽENA Z MILIJONI“
31. jan. do 3. febr. — I. DEL:
„Širel v parliški operi“
KINO MATICA

PREKRASNA STAMBULSKA PROSJAČINJA.

Kino Matica predvaja izvanredno krasen in pester film »Prekrasna stambulska prosjakinja«. Delanje nas pveda v Stambul, mesto haremov, ljubezni in umazanosti. Jasno in izborno so izraženi orijentalistični tipi in klasični so posnetki minaretov in pročelja Stambula. V vsej originalnosti leži pred nami puščava-morje peska, kopajočega se v solinčnih žarkih. Sijajni pa so prizori bitk in napadi na kuio drznega in mogočnega šejka. Junakinja tega filma je glasovita diva Priscilla Dean, najlepša krasotica Amerike in prvi tv Amaconke. Samo do srede!

— KINO TIVOLI. Kljub temu, da se je film »Indijski nagrobni spomenik« že predlaskim predvajal, ima vendar še vedno veliko privlačno moč, kar je pokazal včerajšnji številni poset. Prizori s tigri, sloni, balne in eksotične orijentalne stavbe so ugajali zlasti mladini, ki ima tudi dostop. Samo še danes, torek prvi del, v sredo drugi in četrtki tretji del tega nadvse zanimivega filmskega umetvorja. Nikomu ne bo žal, če si ogleda to remekdelo filmske umetnosti.

ELITNI TEHNIŠKI PLES
:: NARODNI DOM ::
:: 5. II. 1924. ::

Krvava nedelja v Kamenici. Šest oseb težko ranjenih.

Zadnja nedelja je zopet potekla v znamenju alkohola. Na več krajih so se vršili pretopi in poboji. Najhuše pa je menda bilo v Kamenici pri Mariboru. V tamošnji Seragovi gostilni se je vršila veselica gasilnega društva. Zabava je bila v najlepšem teku, ko je nenadoma med navzočimi fanti nastal prepri. Radi tega je gostilničar Stefan Strauss, ki je najboljši razsajal postavil pod kap. To pa ni bilo po volji blapcu Matiji Halozanu, ki je prišel za njim in ga začel hujskati proti ostalim fantom. Privlekel je tudi od neke staro vojaško pištolo, s katero je začel na slepo streljati v gostilniško sobo. V sobi, ki je bila nabit poima, je nastala strahovita panika. Vsak se je skušal rešiti, koder je mogel. Pri tem streljanju je bilo ranjenih šest oseb m sicer je krogla predrila 16 letnemu Franju Referju iz Bistrice prsa ter je dobil tudi strel skozi nogo, nadalje je bila Terezija Gradšnik iz Kamenice ranjena v koleno, mesar Stefan Paveč iz Kamenice, je bil ranjen v nogo in viničar Fran Marišek iz Rošpoha ima razstreljen nos. Težko ranjen je bil Fran Lešnik iz Studence, ki je dobil strel v trebuh, Ivana Plakuš iz Kamenice pa je bila ranjena v nogo. Orožniki so še tekom noči aretirali Halozana in Straussa, ki sta bila oddana sodišču. Vsi ranjeni so bili takoj s rešilnim vozom odpelani v miliborsko bolnico. Tudi na Pragerskem se je vršil pretop med fanti. Težko poškodovanega so v mariborsko bolnico preepeljali nekoga Josipa Sagadina.

Najnovjša poročila.

TRŽASKA »EDINOST« PROTI »SLOVENCU«.

— Trst, 29. jan. (Izv.) Današnja »Edinost« polemizira proti glasilu klerikalne opetane »Slovenec«, ki je v zadnjem času opetovano ljuto napadel vodstvo političnega društva »Edinosti« v Trstu in zagovarjal ločitev krščansko orijentiranih elementov v Julijski Krajini od liberalnih »Edinosti« pravi: »Gospodje pri »Slovencu« naj bi pomislili do kakih posledic bi nebežno dovedlo, ako bi se duhovni začeli ločevati po raznih naziranjih: Imeli bi po več strank, ki bi se borile druga proti drugi. Tu narodnjak, tam narodni sociallec, tu novo, tam staro strujo. Le fronte za narodno obrambo bi ne bilo. Vsi bi le žagali vejo, na kateri sedimo — vsi!« Točno!

ČIČERIN — NASLEDNIK LJENINOV.

— London, 29. januarja. (Reuter.) Čičerin kandidira na mesto Ljeningova.

POINCARE IN ZBORNICA.

— Pariz, 29. januarja. (Wolff.) Zbornica je odklonila predlog soc. poslanca Klotza, da se imajo vladini zakonski načrti o sanaciji franka razpravljati šele po novo izvoljeni zbornici s 410 proti 125 glasovi.

STAVKE NA ANGLEŠKEM.

— London, 29. januarja. (Wolff.) Po poročilu »Ewening News« je pričakovati izbruha stavke pristaniških delavcev. Med njimi je gibanje za povlašanje mezd za dva šilinga dnevno. — London, 29. januarja. (Havas.) Vodja stavkujočih vlakovodij in kurejačev je napovedal skorajšnjo rešitev mežnega konflikta.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 29. januarja. Sprejeto ob 13. Današnja borza ni prinesla skoraj nobene izpremembe. Nekoliko oslabela so izplačila Dunaj, Zurich in New-York, nasprotno pa so bile čvrste še devize Pariz, Trst in London. — Blaga je bilo v splošnem dovolj ter se je največ tržilo v izplačilih London, Dunaj in Trst. Na efektivnem trgu so nekoliko popustile Slavonija delnice z ozirom na novo emisijo. Ostali papirji so ostali skoraj neizpremenjeni.

Ob zaključku notirajo:
Devize: Curih 15.05—15.15, Pariz 402—407, London 369.80—372.80, Dunaj 4.1218—1238, Praga 251.25—254.25, Trst 378.50—381.50, Newyork 86.60—87.60 Budimpešta 0.0292—0.0329.

Effekti: 7% invest. drž. posojilo od leta 1921 67, Ljub. kred. banka 213—214, Pariz hrv. št. Lj. kred. banka 1020—1025, Slav. banka, Zagreb 107, Hrv.-slav. zemlj. hip. banka Zagreb 91—92.50, Hrv. eks. banka Zagreb 169—170, Jugoslav. banka Zagreb 152—153.50 Trb. prem. društvo 865—875, Exploatacija 148—147.50, Gutmann 1820—1835, Slavonija 228—230, Nar. Sum. industrija 130, Vevče 175—180, Sečersana 1730.

Valute: dolar 85.50—86.50.
— Curih, 29. jan. (Izv.) Današnja pred-borza Beograd 6.60 Berlin 1.35, Amsterdam 215.70, Newyork 5.79, London 24.68, Pariz 26.90, Milan 25.15, Praga 16.67, Bukarešta 2.925, Sofija 4.10, Dunaj 0.00815.

— Trst, 29. jan. Beograd 26.375—26.45, Dunaj 0.0322—0.0324, Praga 66.20—66.50, Pariz 106.25—106.50, London 97.60—97.70, Newyork 22.90—22.95, Curih 396.5—397.5.

— Dunaj, 28. jan. Devize: Beograd 810—814, London 300.00—301.50, Milan 3089—3101, Newyork 70.935—71.185, Pariz 32.42—32.58, Praga 2057—2067, Curih 12.245—12.295, Valute: dolar 70.850—71.260, d-nar 809—815, češka krona 2034—2050.

Društvene vesti.

— Cvetlična reduta. V petek dne 1. februarja št. vrši se v kazinski dvorani vsakoletna znan cvetlična reduta S. K. Primorke. Maske dobrodošle. Vstop je proti vabilu, člani s članskimi izkaznicami. Kdor vabilu ni prejel, naj reklamira pri g. Stamiču. Pokojniski zavod. Šolski drevedor. Pričetek ob 20. oficijelni sprejemi od 20. do 20.30.

— Trgovski ples v Brezicah bo dne 2. febr. t. l. Vabila so razposlana. V slučaju, da je kdo pomotoma izpuščen, prejme vabilo pri blagajni. Zacetek radi enournega koncerta točno ob 20.

— Osrednja zveza državnih namoščencev in vpokojencev v Ljubljani sklicuje za četrtek 31. tm. ob 20. v salonu pri Mraku na Ritski cesti sestanek vseh organizacij drž. namoščencev in vpokojencev. Dnevni red: Razprava o položaju in organizaciji. Z ozirom na važnost dnevnega reda se vse organizacije (tudi nečlani) ob vabilu vabilu, da se sestanka po svojih delegatih zanesljivo udeležijo. Od-bor.

Poizvedbe.

— Poziv oziroma prošnja. V nedeljo zvečer je v dramskem gledališču v parterju na desno garderobierka pomotoma vstakla damske glave-rokavice v nočnem, ki je visela na št. 19. Prosi dotično osebo, ki je le na vidoz, ne pa po imenu znana in ki je gotovo opazila, da ima tute rokavice v žepu, naj jih vrne ravno v isti garderob.

Glasni urednik:
RASTO PUSTOSILMSFR
Odevarni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Na obroke

stroji za ključavničarstvo, mizarstvo in kovaštvo; transmisije, elektro-motorji ter dinamo — nudi po nizkih cenah

Tehniška Union družba, Ljubljana,
Sodna ulica šte. 4, II. nadst.

POZOR PLESALCI!
Perilo, kravate, rokavice itd. po znatno znižanih cenah pri
A. Šinkovic nasl. K. Soss,
Ljubljana, Mestni trg 19.
NE ZAMUDITE PRILIKE!

Pisemski papir
v mapah in škatljah na drobno in debelo priporoča
Narodna knjigarna,
LJUBLJANA, Prešernova ulica 7.

Modna krojna šola za dame in gospode,
LJUBLJANA, Židovska ulica šte. 5.
V mesecu februarju se vrše dnevni in večerni tečaj za šivilje in krojače.
Za dame, ki niso šivilje, se prirejajo posebni lahki tečaji.
Pouk v šivanju Vsaka dama lahko izdeluje svoje garderobe.
Pri krojenju vseh vrst moških in damskih oblek strankam, ki žele krog po modelu, tudi po meri.
Posebni predmeti najeleganterji kroji za gospode.
Pouk v krojenju obleke za čistilo duhovščino.
Lastni slovenski zvezki za pouk v prirojenju. (Tudi za nešivilje)
Razpošiljam modne žurnale vseh svetovnih akademij.
Korespondenčni učni tečajji potom samouka.

PARNA PEKARNA
VILJEM BIZJAK
I M A
SVEŽE PECIVO
VSAK DAN POPOLDNE OB 14. IN OB 17. URI.

=Kože divjačine=
Hisc, kun, dihurjev, vlder, za'cev itd.
KUPUJEM NEPOSREDNO ZA AMERIKO. PLACAM PO NAJ-VISJIH DNEVNIH CENAH!
Od 1. januarja zbirališče v vseh večjih mestih JUGOSLAVIJE, ITALIJE in BOLGARSKE in sicer: Zagreb: M. Klobučki, Mesnička ul. br. 1; Križevci: Marko Dutsch; Bos. Novi: Ibrahim Memić; Beograd: Josip Fischer (Hotel Petrograd); Tuzla: Braća Antić; Skopje: Jeruham Karlo sinovi; Lovina: Mate Kovačević; Banjaluka: Mile Janković; Oslje: Herman Lederer; Sušak: Mato Stipčić; Bjelovar: Weber i drugi; nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiću, Sofiji in Trstu.
MAVRO FISCHER, SISAČ
Telefon št. 86, 30 in 61.

Tem potom si usojamo izreči najtoplejšo
zahvalo
vsem, ki so spremili našega prebлага soproga in očeta na njegovi poslednji poti, ki so mu ob boleznih prinašali tolažbo in lajšali bol, zlasti preč. gg. duhovnikom za dušno skrb in svečan pokop, darovalcem krasnih vencev ter vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin nepozabnega nam pokojnika in nam izrazili sočutje.
STOŽICE, 29. januarja 1924.
Žalujoča rodbina
lv. Pečnikova.

Garantirano nemško
kameno sol
fino zmlete ima stalno v zalogi in odda v vsaki množini po ugodni enogrosnici Vzdržujem tudi zalogo l-a inozemskega livnega koksa in prosim za poskusna naročila.
JOS. KIRBISCH, Celje
DAMA se najhitreje moderno in okusno počee z uporabo
lasnega obročka
13555
Vedno velika izbira vpletk (kiti). Priporočam se za vsa lasna dela, kakor tudi za barvanje sivih las z „L'Oréal Hené“, tudi v modnih barvah.
M. PODKRAJSEK,
frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32

Pisemski papir
priporoča
Narodna knjigarna.

Pisemski papir
priporoča
Narodna knjigarna.

MALI OGLASI
Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Službe Blagajničarka išče službo. Vstop lahko takoj. — Ponudbe pod »B. 755« na upravo »Slov. Narodae«. Vajenko ali vajenca sprejme — »Narodna knjigarna«, Prešernova ul. št. 7, Ljubljana Zastopnika išče mo v vsakem kraju Jugoslavije. Jako lahki posredniški posrednik za vpojojenec ali invalide. Vprašanja pod »Za« stopniki povsod na upravo »Slov. Narodae«. Išče se delovodja (prekajalec), več vseh v mesno industrijo spajajočih del. Plača po dogovoru. Stanovanje, hrana i. dr. prosto. Samci imajo prednost. — Dopolni pod »Prekajalec« na Aloma Company, Ljubljana. Vzgojiteljica se išče za učenca 3. razreda ljudske šole, ki bi v prostem času pomagala tudi v gospodinjstvu. — Prednost imajo one, ki obvladajo francosčino in klavir. — Oferte je nasloviti na upravo »Slov. Narodae« pod M. V. 720. Izobražen strojničar izkušen strojni ključavničar, bil več let tudi kot avtomonter in na motornem čolnu, veče električne instalacije, oženjen — išče službo od 1. do 15. februarja. — Ponudbe pod »Monter/687« na upravo »Slov. Narodae«.	Korespondentinja (spretna) z znanjem cirilice, kakor tudi nemške in slovenske stenografije ter stroje pisja — in s. d. kontistinja z znanjem dvojnega knjigovodstva se sprejme proti dobri plačlini po gojem v industrijsko podjetje v Ljubljani. Starejši moči imajo prednost. — Ponudbe se naprošajo pod »Marljiva in sretna 793« na upravo »Slovenskega Narodae«. Prodaj Mlada pisca dobermanka se ceno prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Pletilni stroj št. 5 (36 cm) se prodaja. Cena 4500 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Gramofon, dobro ohranjen, s ploščami vred, se ceno prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Dve sobni ohrani prodaja. — Oddam dve sobi in kuhinjo v novi hiši stranki brez otrok. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Harmonika (trivrstna) dobro ohranjena, se po ugodni ceni prodaja. — Več se poizve pri Franc Pirou, Zgornja Siska 47. Radi selitve se prodaja kompletna nova oprava za spalno sobo po nizki ceni. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«.	Pisalna miza iz mehkega lesa se ceno prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Moško kolo »Waffenrade« se prodaja. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Kur'm Kupimo več vagonov krompirja za takoj, ter prosimo ponudbe z navedbo vrste in zadnje cene na »Staniva Celje«. Pozor!! Kupujem stare obleke, čevlje in pohištvo. Priden na dom: dopisnica zadostuje. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. Nakup lesa! Madriere in bastinji, brusni les po meter dolg, do 20 cm debelosti, debela od 7—15 metrov, na vrhu močna od 14 cm naprej, se kupi. — Odda se žaganje v komisijo za 4 metrske deske in morale. — Nainžijo in natančno ponudbo na R. Frizzi, izvoz lesa, Vuhred ob Dravi. Stanovanja Lepo meblovano mesečno sobo z električno razsvetljavo v sredini mesta, po možnosti s posebnim vvhodom iščem za takoj. — Ponudbe pod »A. D. 794« na upravo »Slov. Narodae«.	2 meblovani sobi v sredini mesta iščem za takoj. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodae« pod »Soba/776«. Din 2000 nagrade dam onemu, ki mi preskrbi v sredini mesta 2 do 3 nemeblowane sobe s kuhinjo. — Ponudbe pod »Tajnost/775« na upravo »Slov. Narodae«. 2 meblovani sobi (solnčnati) se oddaje, in sicer ena z dvema posteljama takoj, druga z eno posteljo za kasneje. — Naslov pove uprava »Slov. Narodae«. Ne remičnine Pozor trgovci in obrtniki! Prodajmo lepo hišico na prometnem kraju pri državni cesti in železnici v št. Vidu nad Ljubljano, Ivan Planinšek, Gameline št. 26. Sokali Trgovski lokal na prometni točki Ljubljane se išče za takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Promet/779« na upravo »Slov. Narodae«. Trgovski lokal se išče ali se prevzame trgovina v prometnem kraju. Eventualno se kupi za to primerna hiša. — Ponudbe pod »Trgovina/790« na upravo »Slov. Narodae«.	Razno Pod lastno ceno razprodajam, dokler traja zaloga: damske železne obleke, plašče in kostume. — Fran Lukič, Ljubljana, Pred škofijo št. 19. 553 Plesne obleke od Din 400 do Din 1200 v vseh barvah. Po natančnem naročilu glede velikosti, barve in materiala — pošl'em po vzettju. — P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavni pošte. 679 POZOR! PEKARJI! Diamalt tvornice Hauser in Sobotta, Dunaj, Stadlau, pekarski sladni ekstrakt, je najboljši pekarsko sredstvo ter prekaja vse ostale dosedanje nadozemstke. — Cuvajte se sličnih potvorb, naj bo pravek ali tekočina! Zadrževajte samo originalni »Diamalt«! — Glavno zastonstvo za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Strossmayerjeva ulica br. 10, Zagreb. 12961 Sveže morske ribe na trgu po izredno ugodnih cenah. Od petka, dne 30. februarja nadalje prodaja trgovka Ivana Florjančič na Vodnikovem trgu morske ribe vseh vrst. Cene: brancini, jesgije in druge najboljšje vrste 60 Din kg; ribe druge vrste 50 Din; male ribe, kot sardale itd. po Din 30. Raki proti naročilu. Da vsa stranka sigurno dobi ribe, se prosim za naročilo do torka vsakega tedna. Trgovci dobe proti naročilu vsako množino. 786
---	--	--	--	---

Bukova drva
v polenih 1 m dolga povsem suha se oddajo na cele vagone in tudi na posamezne metre za tukajšnji konzum. Na željo se drva razžagajo in dostavijo na dom!
„ARBOR“, lesna trgovska in industrijska d. d., preje Jos. Lorenzi nasl., LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 50.

OGLAS
nabavka motornog čamca.
Uprava državnih monopola nabaviče putem druge ofertalne licitacije, koja će se održati 27. februara ov. god. u 11 časova pre podne u kancelariji Upravnika državnih monopola jedan motoran čamac za togijene brodova za Solanu u Pagu (Dalmacija).
Svaki licitant dužan je pre licitacije, a najkasnije do 10 časova pre podne određenog dana, da uplati Depozitnoj Blagajni Uprave Državnih Monopola promisnu kanciju, koja iznosi za državljane Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 5% od ponudjene vrednosti, a za strane 10%.
Uslovi kao i bliža obavještenia mogu se dobiti pismeno ili ustmeno u kancelariji Industrijskog Odeljenja svakog radnog dana od 8.—12. časova pre podne.
Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Državnih Monopola I. M. Br. 229
od 5. januara 1924 god. u Beogradu.

NAJNOVEJŠE KNJIGE
Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Novačan A., Samosilnik. Povesti.
Vežano Din 48.—; broš. Din 40.—; poština Din 1-50.
Hurban-Vajanski, Leteče sanje. Povest.
Vežano Din 28.—; broš. Din 22.—; poština Din 1-50.
Sienkiewicz Z ognjem in mečem. Ilustr. zgod. romao.
Vežano Din 120.—; broš. Din 106.—; poština Din 5-50.
Lah, Angelin Hidar. Zgodovinski roman korotanski.
Vežano Din 32.—; poština Din 1-50.
Pregelj J. Azazel. Založba.
Vežano Din 28.—; broš. Din 22.—; poština Din 1-50.
Thoma, lokalna železnica. Igra.
Broš. Din 23.—; poština Din 0-75.
Coster, Utenpiegel. Zgodovinski roman.
Vežano Din 70.—; broš. Din 60.—; poština Din 3-—.
Vober, znanost in vera.
Mehko vežano Din 65.—; poština Din 1-50.
Cermelj L., Materija in energija.
Mehko vežano Din 60.—; poština Din 1-50.
Melik A., Jugoslavija. Popis pokrajin.
Mehko vežano Din 65.—; broš. Din 50.—; pošt. Din 2-50.
Službena pragmatika drž. nameščencev.
Din 8.—; poština Din 0-75.
Novi vojaški zakon.
Din 16.—; poština Din 1-—.

Knjige se naročajo pri
Tiskovni zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

MILO „GAZELA“ ODTEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI
vse manjvredne, cenejše izdelke.
Dobite ga v vsaki trgovini.

Naročajte Slovenski Narod!

Vabilo
na
redni občni zbor
Dolniške družbe združenih pivovarov Zalec in Laško v Laškem
ki se vrši
v sredo, dne 13. svečana 1924 ob 10-30 uri dopoldne v pisarniških prostorih dolniške pivovarne v Laškem.
S P O R E D :
1. Poročilo upravnega sveta o letnem računu.
2. Poročilo revizijske komisije.
3. Odobritev bilance in sklepanje o podelitvi absolutorija upravnemu svetu.
4. Volitev v upravni svet.
5. Volitev revizijske komisije.
Po § 16 pravil imajo pravico glasovanja na občnem zboru delničarji, ki založe najkasneje šest dni pred občnim zborom t. i. do 7. svečana 1924 deince, utemeljujejo njih glasovalno pravico pri sledečih zavodih:
Dolniški pivovarni v Laškem, Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, Celjski posojilnici v Celju, Savinjski posojilnici v Žalcu in Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani.
Posest vsake delnice daje pravico do enega glasu na občnem zboru (§ 16. pravil).
Ljubljana, dne 30. prosinca 1924.
Upravni svet.